

تاریخ نگاری ادبی در رمان معاصر فارسی: مطالعه ی رمان دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد اثر شهرام رحیمیان

سروه هژبری

کاندیدای دریافت کارشناسی ارشد GEMMA Erasmus Mundus در مطالعات زنان و جنسیت، گروه مطالعات زنان و جنسیت، دانشگاه آبیهدو، آستوریاس، اسپانیا
کارشناس ارشد زبان و ادبیات انگلیسی، گروه زبان انگلیسی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

چکیده

پژوهش حاضر بر آن است رمان دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد اثر شهرام رحیمیان را بر مبنای نظریه‌ی تاریخ‌نگاری ادبی هایدن وایت مورد بررسی قرار دهد. در این مطالعه تلاش شده است چگونگی مواجهه رمان مذکور با کودتای ۱۹۵۳ ایران با اشاره به شخصیت تاریخی دکتر مصدق و ارتباط او با دیگر اعضای کابینه سیاسی نشان داده شود. تاریخ کودتای ایران و به ویژه جایگاه و تاثیر دکتر مصدق موضوع مورد علاقه‌ی بسیاری از مورخان و رمان‌نویسان بوده است. رحیمیان در اثر خود به شیوه‌ای بسیار جذاب به وقایع تاریخی آن دوره پرداخته و تلاش بر این دارد بر وقایع تمرکز کرده و در عین حال به خلق دیدی جدید از حقایق با روش داستانی کردن شخصیت‌هایش بپردازد. او برای خوانندگان نقل می‌کند که وجود تفاسیر مختلف از وقایع تاریخی امری ممکن است. روش خوانش رمان مذکور در این پژوهش با رویکرد تاریخ‌نگاری پسامدرنی هایدن وایت در تناسب است که در اثر قابل توجهی وی تحت عنوان *فراتاریخ* (۱۹۷۳) مطرح شده است. وایت بر این باور است که تفاسیر مختلف از واقعیات تاریخی امکان ارائه می‌یابند و این وظیفه‌ی تاریخ‌نگار یا رمان‌نویس داستان تاریخی است که وقایع را برای آفرینش تفسیر تاریخی خود بیان کند. مطالعه پیش روی با به کار بردن مفهوم «طرح‌اندازی» که از سوی وایت مطرح شده است می‌کوشد روشی را که رحیمیان برای نمایش منظره‌ی فرهنگی و اجتماعی-سیاسی ایران دهه‌ی ۱۹۵۰ در رمان خود به کار گرفته است، نمایان سازد.

واژگان کلیدی: طرح‌اندازی؛ رمان تاریخی؛ تاریخ‌نگاری ادبی؛ رمان تاریخی فارسی.